

taal:
unie

Effectief leesonderwijs op de lerarenopleiding

Kansen, drempels en uitdagingen

Landelijk Netwerk Taal– 9 juni 2022 –
Heleen Rijckaert & Carlijn Pereira

Inhoud van de presentatie

1. Context en ontstaan van de publicatie
2. Methodologie en bevindingen
3. Delen en uitwisselen via stellingen
4. Conclusies / ideeën

Context en ontstaan van de publicatie

Over de Taalunie

Effectief onderwijs in begrijpend lezen

Acties voor beter leesbegrip
en meer leesmotivatie

Vijf kernthema's

- werk vanuit urgentiebesef;
- werk met een taal-leesbeleid;
- werk met effectieve vakdidactiek;
- werk aan leesmotivatie;
- geef formatieve feedback.

In samenhang en
ondersteund door
leespartners

Effectief leesonderwijs in de lerarenopleiding: kansen, drempels en uitdagingen

Methodologie en bevindingen

Met opleidingen in gesprek

- Arteveldehogeschool, Gent
- Odisee, Campus Aalst
- Odisee, Campus Sint-Niklaas
- PXL Hasselt
- UCLL Brabant & Limburg

Vijf in Vlaanderen

- Hogeschool De Kempel
- Hogeschool KPZ
- Hogeschool van Amsterdam
- Hogeschool Windesheim
- HU-PABO
- iPabo Amsterdam
- Iselinge Hogeschool
- Marnix Academie
- NHL Stenden
- PWPO Radboud Universiteit

Tien in Nederland

Met opleidingen in gesprek

- Gesprekken met bestuur, directie, docenten, studenten vanuit nieuwsgierigheid
- Halfvoorgestructureerde vragenlijst, adhv 5 kernthema's
- Goede praktijken ophalen
- Noden en wensen in kaart brengen

Bevindingen Taalraad

- Urgentiebesef en kennis bij veel opleiders Nederlands
- Wetenschappelijke inzichten effectief leesonderwijs nog te weinig structureel in curricula
- Te weinig tijd: overvol curriculum, veel vakken, kennisbasis
- Focus op leesplezier (is ook knelpunt bij studenten)
- Te weinig aansluiting op stagescholen

Delen en uitwisselen over effectief leesonderwijs op de lerarenopleiding

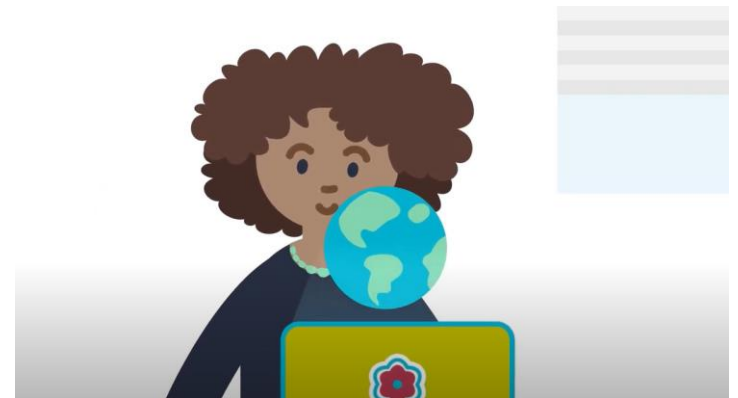
Urgentiebesef

“Het is de belangrijke taak van lerarenopleiders om de leraren van morgen wegwijs te maken in **effectieve leesdidactiek**, (...) en **leesrolmodellen** van hen te maken die kinderen en jongeren weten te enthousiasmeren voor lezen.”

→ Goed leesonderwijs geven én leesbevorderaar zijn

Wat is het doel van het onderwijs in begrijpend lezen?

- begrijpend lezen is
 - doelgericht kennis vergaren
 - werken aan diep tekstbegrip
 - inzetten op leesbeleving en ontwikkelen leesvoorkeur

Hoe doe je dat?

- Zorg voor **kennis** over het onderwerp van de tekst
- Zorg voor een **rijk aanbod**
- Zorg dat leerlingen **actief** met de tekst aan de slag gaan
- Volg de leesontwikkeling van leerlingen

De stelling van vandaag...

Hoe kan je ervoor zorgen dat studenten voldoende oefenkansen krijgen om effectieve leesdidactiek in te oefenen?

De stelling van vandaag...

Hoe kan je ervoor zorgen dat studenten voldoende oefenkansen krijgen om effectieve leesdidactiek in te oefenen?

- Vanuit jouw rol als **taalcoördinator**?
- Vanuit jouw rol als **interne begeleider**?
- Vanuit jouw rol als **onderwijsadviseur**?
- Vanuit jouw rol als **opleider**?
- Vanuit jouw rol als **leraar**?

Uitwisselen

Ideeën ophalen

Ideeën van de deelnemers

- Ten aanzien van de inhoud van het curriculum:
 - Zet in de opleiding primair in op effectieve didactiek, zodat studenten boven de materie komen te staan;
 - Onderzoek de invloed van de kennisbasis op het curriculum. In hoeverre werkt de kennisbasis beperkend?
 - Besteed in de opleiding aandacht aan het werken met taal-/leesmethodes, en zorg dat studenten tools in handen hebben om de didactiek in de methodes te kunnen beoordelen op effectiviteit (bijvoorbeeld aan de hand van een checklist / kader). Zorg voor afstemming hierover tussen de opleider en de opleidingsschool.

Ideeën van de deelnemers

- Ten aanzien van het proces rond de stages:
 - Geef studenten een concrete stageopdracht, en zorg dat de verwachtingen ten aanzien van de stagiair helder zijn;
 - Zorg er ook voor dat de verwachtingen ten aanzien van de stagebegeleider helder zijn. Voorzie stagebegeleiders in een opleiding;
 - Organiseer een gesprek tussen de stagiair en de taal-leescoördinator van de stageschool, als integraal onderdeel van de stage;
 - De rol van de schoolleider is hierin cruciaal.

Conclusies formuleren: voor de Taalunie

Welke ondersteuning is nodig?

- We vragen mandaat aan ministers om gesprek aan te gaan met besturen van lerarenopleidingen
 - Bleek uit gesprekken met LOPON2
- NL-VL netwerk van lectoren: curriculum en lectoraat dichterbij elkaar brengen
 - Bleek uit symposium Expertisecentrum Nederlands

Vragen?